

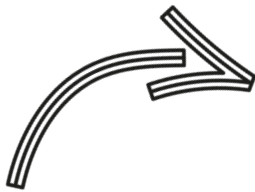
Allt hänger samman

ALLT HÄNGER SAMMAN

UPPGIFT Savannteorin

BETYGSGRUNDANDE UPPGIFT

Kopplad till kursplanen i biologi, kan redovisas skriftligt eller muntligt:

Nu har du har iakttagit skillnaden mellan byggd och naturlig miljö och du har också fått undersöka Savanteorins element skydd och utsikt. Texten om savanteorin finns på sid 2-3.

Med utgångspunkt i de här erfarenheterna - svara på följande frågor:

1. Vad är det som gör att en mänsklig hjärna har svårare att ta in arkitektur än naturlig miljö?
2. Förklara med hjälp av evolutionen varför vi människor trivs i byggnader där arkitekten har använt sig av savanteorins skydd och utsikt. Använd exempel från övningarna ni precis har gjort.

TILLHÖR FÖRDJUPNINGSMODUL: Arkitekturen, evolutionen och hjärnan

EVOLUTIONEN OCH ARKITEKTUREN

I 250 000 år levde våra förfäder - de människoliknande aporna - som samlare och jägare på den afrikanska savannen. Under hela den tiden formade evolutionen våra hjärnor och kroppar efter savannens natur och de förutsättningarna för överlevnad som fanns där.

För att få ett grepp om evolutionens tidsrymder kan man tänka såhär; Om den mänskliga utvecklingens historia är lika lång som ett dygn har vi moderna människor - som har datorer, bygger höghus och åker bil - bara existerat i bråkdelen av en sekund. Våra kroppar och hjärnor är alltså formade för helt andra miljöer än de vi lever i idag.

Det var först när våra förfäder började vandra uppåt Europa och Norden som de behövde uppfinna kläder och hus som skydd runt sina kroppar för att överleva i det betydligt kallare klimatet längre norrut. För en mänsklig hjärna - som evolutionen format för att överleva i vildmarken, är det därför helt onaturligt med städer och byggda miljöer.

Våra hjärnor måste hela tiden processa den byggda miljön eftersom de upplever den som främmande. Idag spenderar vi ungefär 90 % av vår tid i eller runt byggnader. Det är en av anledningarna till varför många av oss mår bra och kopplar av när vi är ute i naturen.

När vi var jägare och samlare var vår överlevnad beroende av att vi hade kontakt med våra sinnesintryck och var uppmärksamma på vår omgivning. Både för att undvika faror och att skaffa föda. Naturljud och miljöer har därför alltid haft en lugnande inverkan på våra nervsystem och idag finns mängder av övningar för att reducera stress som bygger på att vi har kontakt med våra sinnen. Tex. mindfulnessövningar och mental träning inom idrott.

SKILLNADEN MELLAN BYGGD OCH NATURLIG MILJÖ

Vi som lever nu är vana vid raka linjer, statiskt ljus, fyrkantiga former, stora fält av samma färgnyans och allt annat som kännetecknar den byggda miljön vi lever i. Vi tycker inte alls att det är konstigt med ett 10 våningshus med fyrkantiga fönster i symmetriska mönster. Men tänk vad annorlunda det är i naturen där nästan allting är i rörelse, ljuset förändras hela tiden, det finns inga spikraka linjer och färgerna har otaliga nyanser.

